

Akşemse'd-din-zâde Muhammed Hamdullah Hamdî'nin Tuhfetü'l-Uşşâk'ı ve Okuma Sözlüğü Mustafa GÜNEŞ*

Özet

XV. yüzyıl şairi Muhammed Hamdullah (Hamdî), Dîvân, Tuhfetü'l-Uşşâk, Yûsuf u Züleyha, Leylâ vü Mecnûn, Kiyâfet-nâme ve Ahmediyye adlı mesnevileri ile Türk edebiyatı tarihinde önemli bir yere sahiptir. Tuhfetü'l-Uşşâk mesnevisinin, geniş ölçüde sembolik bir aşk konusunun anlatıldığı ve din değiştirme motifinin hâkim olduğu Şeyh-i San'ân hikâyelerinden ilham alınarak kaleme alındığı söylenebilir.

Tuhfetü'l-Uşşâk'ın elimizde bulunan ve 35 varaktan oluşan hareketli metni (A nüshası)nin çeviri yazısı, daha önce gözden kaçarak metne dâhil edilememiş bazı mısra ve kelimelerin de ilavesiyle ilk defa kitap hâlinde tarafımızdan okuyucu ve araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Mesnevi metnini daha geniş bir kesimin okuyup anlayabilmesi için anlamı herkes tarafından bilinmeyen kelimelerin önemli bir kısmının yer aldığı bir sözlük, çalışmamızın sonuna konulmuştur. Bu makalede de eserin yazarı, eser ve eserin yazıldığı dönem hakkında bilgi verildikten sonra, incelenmiş metnin okuma sözlüğüne ilaveler yapılmış ve okuyucuların hizmetine sunulmuştur. Bu arada okuma sözlüğünün gereğine de değinilmiştir. Bu şekilde, okuyucu ve araştırmacıların eserden ileri düzeyde istifade etmeleri hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhammed Hamdullah (Hamdî), Tuhfetü'l-Uşşâk ve Sözlük

Hamdullah Hamdi and Dictionary of Tuhfetü'l-Uşşâk Mustafa GÜNEŞ

Abstract

As a poet of fifteenth century, Muhammed Hamdullah (Hamdî), has an important place in the history of Turkish literature with his Works such as Dîvân, Tuhfetü'l-Uşşâk, Yûsuf u Züleyha, Leylâ vü Mecnûn, Kiyâfet-nâme and Ahmediyye. It can be said that Tuhfetü'l-Uşşâk is composed with an inspiration from the tales of Şeyh-i San'ân which has a symbolic love theme and motif of conversion.

The translation of Tuhfetü'l-Uşşâk, as a text which consists of 35 leaves of vowel point, is presented as a book for the first time by us. A dictionary which includes a variety of unknown words is added at the end of the work to make the text understandable to a larger public. In this essay some additions are put into the dictionary of the text which is examined moreover the necessity of dictionary is also mentioned. In this respect, readers' and researchers' benefit from the work at most is aimed at.

Word keys: Muhammed Hamdullah (Hamdî), Tuhfetü'l-Uşşâk and Tuhfetü'l-Uşşâk of Dictionary

* Yard. Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü - KÜTAHYA